

BEBEKLİ ANNELERİN REKREASYONEL ENGELLERİ ÖLÇEĞİNİN GELİŞTİRİLMESİ, TÜRK POPÜLASYONU İÇİN GEÇERLİLİK GÜVENİRLİLİĞİNİN YAPILMASI

Prof. Dr. Faik Ardahan - Akdeniz Üniversitesi

Yüksek Lisans Öğrencisi Belgin Yakut Tekmenüray - Akdeniz Üniversitesi

Özet

Bu çalışmanın amacı, Bebekli Annelerin Rekreatyonel Engelleri Ölçeği'ni (BAREÖ) geliştirmek ve Türk popülasyonu için geçerlilik güvenirliliğini yapmaktır.

Araştırma tanımlayıcı bir araştırmadır ve 0-2 yaş bebekli anneler ile sınırlıdır. Bu çalışmada tesadüfî örneklem metodu kullanılmıştır ve örneklem grubu 213 anneden ($X_{\text{yaş}}=29.33 \pm 4.78$) oluşmaktadır. Bu çalışmada veri toplama aracı olarak 0-2 yaş bebekli annelerin rekreatyonel engellerini belirten soru listesinin olduğu anket formu kullanılmıştır. Anket bebek malzemeleri satan mağazalarda, aile hekimliklerinde, hastanelerin çocuk polikliniklerinde uygulanmıştır.

Veri Açıklayıcı faktör analizi (AFA) uygulanmış, toplam 64 madde listesinden varyans değerleri 0.5 den küçük olan ve olması gereken faktör dışında faktörlerde faktörleşen sekiz madde çıkarılmış ve geri kalan 56 maddeye yeniden AFA uygulanmış ve KMO (0.841) ve Bartlett küresellik testlerinin sonuçları ($X^2=10279.568$, $SD=1431$, $p=0,000$) faktör analizi için AFA'nın uygulanabilirliğine uygun olduğu için AFA yeniden uygulanmış, toplam 54 madde ve 13 faktörden oluşan BAREÖ elde edilmiştir. Faktör analizi sonucunda madde-toplam korelasyonu uygulanmıştır. Ölçeğin iç tutarlılığını değerlendirmek için AFA sonucu oluşan alt boyutların Cronbach's Alpha katsayılarına, elde edilen ölçeğin faktörleri arasındaki ilişkiye bakmak için Pearson korelasyon katsayılarına bakılmış, sonuçlar 0.01 ve 0.05 anlamlılık düzeyinde sorgulanmıştır. Çalışmada Varimax döndürme yöntemi kullanılmıştır.

Yapılan AFA sonucunda elde edilen faktörler; Fiziksel Algı ve Sağlık, Yetenek Algısı, Tesis-Hizmet, Bütçe Yetersizliği/Pahalı Bulma, Aile ve Başkalarının Baskısı, Bebekten Kaynaklı Engeller, Tesislerin Bebekli Annelere Göre Tasarlanmaması, İlgisizlik, Bakıcı Kaynaklı Engeller, Arkadaş Eksikliği, Ulaşım, Ailevi Nedenler ve Bilgi Eksikliği olarak isimlendirilmiştir.

Araştırma sonucuna göre, BAREÖ ölçeğinin Cronbach's Alpha katsayısı 0.935 ve ölçeğin açıkladığı varyans %78.919 olarak bulunmuştur.

Veri setine Doğrulamalı Faktör Analizi de uygulanmış olup tüm uyum indekslerinde istatistiki olarak yeterli uyum sonuçlarına ulaşılmıştır.

Sonuç olarak, geliştirilen Bebekli Annelerin Rekreatyonel Engelleri Ölçeği'nin geçerlilik ve güvenirliliğinin yapıldığı, ölçeğin Türk popülasyonu için yeterli oldukları sonucuna varılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Güvenirlilik-Geçerlilik, Bebekli Anne, Rekreatyon Engelleri, 0-2 Yaş, Rekreatyon